

הוא שוחרר במהירות מזוכך העדים.
כודם רמאים. תקרית אחת של חשין, גם כן על יהודי זקן שסירב להישבע. "עוד לא הייתי אף פעם בבית-משפט. אני אדם ישר", טען היהודי. חשין הסביר לו כי לכאן באים גם אנשים הגונים, אך הוא חיך באירוניה וגיבך היה כי לא שוכנע מדבריו: "הרי כאן חבר רמאים גדול."
 עוד מקרה שהעלה חיוך על פניו המרצינים של חשין, עליו שמע מפי ידידו. בירוקים חקר פרקליט ספרדי זקן מבוגר עתו, שהיה מכיריו:
 "מה שמר?" שאל עורך-הדין.
 "אלוהים, נסים אינן מכריזים" השיב הזקן.
 "עליך להשיב על שאלותי. היכן אתה גר?"
 "אלוהים, נסים מה קרה לך? שכחת פתאום היכן אני גר? האם לא לקחת אותי בבוקר מביתי לבית-הדין?"
 "עליך להשיב לשאלותי", מתנכר אליו עורך-הדין. "איה אתה גר?"
 "גרים בשכונה אחת, בבית אחד. אני למטה ואתה למעלה, רק עושה את עצמך שלא יודע, אבל יודע."
הכסף יורד. עיקר ההומור מתגלה ב-משפטים קלים, בהם מופיעים שני הצדדים ללא פרקליטים. אחד מהם, בו העידה התרבעת נגד בעל ביתה, שחקר אותה:
 "הוא קרא לי משוגעת."
 "זה נכון, אך האם לא קרה הדבר לאחר שאת זרקת מטאטא בפני?"
 "אה, זה נכון, אך למה עשיתי זאת? האם

בנק לאומי לישראל, עורך-דין ניסים קורדובה, ביטל אפשרות זאת: "כתיבת מכתבים על שם רות אינה בגדר טשטוש או קריעה."

מזון קרטל על קרן הצבי

"כשמכורים גרבי ניילון בשוק הכרמל, יש בהן כנראה ליקוי מבית החרושת. במקרה זה מי שרוצה קונה. אבל מיצרכיאוכל מוכנים לאכילה אסור למכור ברחוב ובלי רשיון". סיבה זו, שהושמעה השבוע על-ידי סגן הרופא הוטרינרי העירוני ד"ר קלמן, הביאה להסתערות רבתי של פקחי העירייה על זכונים בשוק הכרמל. במקום גרבי ניילון נמכרו בדוכנים אלה נקניקים במחיר מוזל. בסיום המבצע הצליחו הפקחים לחסל שלושה דוכנים שמראיהם החיצוני והתוצרת שמכרו עשו רושם הגייני ביותר. היו אלה הדוכנים שהוצבו יום קודם על ידי אליעזר בר-צבי, בעל בית החרושת לנקניק בר-צבי. שלושת המוכרים הועלו למכונות הפקחים, הנקניקים העטופים פלסטיק שקוף החרמים. **הסימה בדרך לצרכן.** הקרב על הנקי החל ביום בו החליט בעל בר-צבי, ל"הוילן" את חמוריו שלמך. הוא נוכח שיש ביכולתו למכור נקניקים שלמים במחיר הולך יתר תוך הגברת התפוקה. כסוגים אחדים של התוצרת ירדו המחירים כמעט לחצי. נראה היה שהקלה יעוט על המציאה, יגביר את הקנייה, והחשבון יאוזן.

המיסמכים והעדויות המלאות המטילות של מי היה

אבל היא טענה שהיא רוצה לעזוב אותי. ביום המקרה היא קללה את בעלה, ועל רקע זה יש לראות את אשר קרה. האשה טענה: הילדים אינם שלך. הנאשם הוא עיראקי מעדות המזרח. הוא היה גם שתוי, אפשר להבין את מצב רוחו. הוא עצור 37 יום ולא מצא ערב, למרות שהיתה החלטה לשחררו בערבות של אלף ל"י. הוא איבד את עבודתו. אני מבקש רחמים."

להתגרש - עם סקנדלים

לפני שהוציא את גורדינו קרא שופט עמנואל סלונים את הודאתו של אליהו צבי במשטרה. ההודאה נגבתה מיד אחרי שנעצר, והוגשה עתה לבית-המשפט. העיד או אליהו צבי: "הבינותי את האשמה בה מאשימים אותי ואת האזורה וברצוני למסור הכל איך זה היה."

"לפני שלוש שנים בערך, בשנת 1950, התחתנתי עם אשתי בקיבוץ עין-החרוד. הכרתי את אשתי במחנה שער-העליה יומיים בטרם נכנסנו לקיבוץ. לאחר היותנו חודש ימים בקיבוץ התחתנו. לאשתי היה כסף בסכום של 150 ל"י, ואחרי שלושה חדשים שהיינו בקיבוץ, כשאשתי היתה כבר בהריון, יצאנו מהקיבוץ. לקחנו צריף בחוף שמן, ברחוב חירם 43, הצריף שבו אנו גרים כיום. אני עבדתי בכל מיני עבודות מטעם לשכת-העבודה. אשתי היתה עצבנית ותמיד הביאה לידי מריבות. אני קניתי הכל בשביל להכין אוכל, והיא לא רצתה לבשל. אמרה: פה בארץ הבחור צריך לעבוד כמו אשה. בחודש השביעי 1951 נולד לנו בן. וגם לאחר שהבן נולד הביאה אשתי למריבות ביני לביני."

"בחודש הרביעי 1952, אשתי נכנסה בהריון עם הילד השני. באותו הזמן הכרנו בחור אחד ששמו משה מנסור. הוא עובד ברכבת. והוא, משה מנסור, אמר לאשתי שתעזוב אותי והוא יתחנן איתה. באותו הזמן אני ביקרתי את האבא של אשתי, שגר במחנה העולים בפרדס-חנה. בשעות הערב באתי הביתה. הצריף היה סגור מבפנים, וראיתי שהמנורה דולקת. דרך החלון ראיתי את אשתי ואת משה מנסור מתנשקים. אז התרגזתי, לפקתי בדלת ועם דחיפה פתחתי אותה ונכנסתי הביתה. באותו הרגע הקמתי צעקות. התאספו שכני הבית ואשתי אמרה שהוא, משה מנסור, בא עמה במגע מיני שלא מרצונה."

"טלפנתי למשטרה ומשה מנסור ברח לפני המשטרה באה. המשטרה אסרה אותו והוא הכחיש שבא במגע מיני עם אשתי שלא בהסכמתה. הוא אמר שהיא עשתה זאת מרצונה הטוב. אז הקצין השפיע עלי שאשלים עם אשתי. אני שמעתי בקול הקצין וחזרתי אל אשתי."

"אחרי יום זרקתי את אשתי מהבית, היות ואמרה שלא רוצה אותי ורוצה להתחתן עם משה מנסור. אשתי עזבה את בית והלכה לביתו של משה מנסור ונשארה אצלו שבוע ימים. פניתי לרבותנות ולעזרה סוציאלית ובקשתי גט מאשתי, ואחרי זה אשתי ביקשה ממני סליחה והחזרתי אותה הביתה. כעבור חודש נולד לנו הבן השני. חיינו ביחד אבל שוב במריבות, ובמשך כל הזמן סבלתי מאשתי. אשתי שוב נכנסה להריון. חשבתי שאם יהיו לנו שלושה ילדים היא תהיה עסוקה איתם. לפני ששה חודשים נולד לנו הבן השלישי. אבל היחסים בינינו נהיו יותר גרועים. לפני חודש אשתי פנתה אלי שוב שולך לרבותנות והיא רוצה להתגרש ממני. הלכנו ביחד לרבותנות בהסכמת ההתגרש. וכשחזרנו מהרבותנות אשתי התחילה לשבור את הרהיטים וגם קרעה את כל בגדיה שלי."

"לפני שבוע בערך פניתי לעזרה סוציאלית והם השפיעו עלי שאשלים עם אשתי. אני הסכמתי אבל אשתי לא הסכימה לכך. בעזרה סוציאלית אמרו לאשתי שאם היא רוצה להתגרש אפשר להתגרש בשקט ולא בסכנה דלים. אבל אשתי לא שמעה לי ושוב עשתה מה שרצתה לעשות."

עם מספרים, דקירה בחזה

א. תמוז, המשיך אליהו צבי בעדותו במשטרה, "אבא של אשתי היה אצלנו

תרגולת ההזררת על ביציה מוכנה להתנפל על כל מי שמתקרב אליה, או איך אבא יכול להרוג במו ידיו את הילדים שלו, זאת לא נוכל להבין לעולם". אמר השבוע אחד מארבעת אחיה של סלימה צבי, שנרצחה לפני שבוע עם ילדיה על ידי בעלה. הוא ישב שבוע יחד עם כל שאר בני המשפחה בצריף מספר 635 במעברת עמישב, ליד פתח-תקוה, ביכה יחד עםם את אחותו.

משפחתה של סלימה לא היתה היחידה ששאלה השבוע שאלה זו. הלהבות בבית משפחת צבי דעכו. החקירות הפתולוגיות גילו כי האם נרצחה כשלושה ימים לפני שהתגלה מעשה הרצח, והילדים יומיים אחריה. גופות ארבעת בני-משפחת צבי הורגו לקבורה בחשאי, בנוכחות בני-משפחה בלבד, יום לפני שהעותרות הודיעו כי ההליך ויה עומדת להיערך. אולם השאלות שהתבקשו ממעשה-הרצח מחריד זה הוסיפו להטריד רבים.

כיצד מסוגל היה האב לרצוח את ילדיו במו ידיו? מדוע לא נמנע מעשה הרצח, למרות שאפשר היה לחוות מראש, על סמך היחסים המשפחתיים במשפחת צבי, כי הוא עומד להתחולל?

מה היתה הסיבה האחרונה שהביאה את אליהו צבי לביצוע המעשה הנורא? שאלות אלה נשארו ללא פתרון. המשטרה לא מסרה את מסקנותיה. העותרות עברה על הפסע המועזע לסדר-היום. אולם התשובות לשאלות אלה היו קיימות. הן נמצאו במסמכים רשמיים ובעדויותיהם של אנשים חיים. בשחזור מלא של אלה ניתן היה לקבל תמונה ברורה על הרקע והמניע לרצח המשפחה שהסעיר את הארץ.

הסניגור ביקש רחמים

המסמך העיקרי נמצא בתיק בית משפט השלום בחיפה מס' 309/53. היה זה תיק פלילי שהאשים את אליהו צבי לפני שש שנים, בניסיון לרצח אשתו. בתשיעי ל-דצמבר 1953, הובא אליהו צבי בפני שופט השלום הראשי בחיפה, עמנואל סלונים, והואשם בניסיון לרצח בניגוד לסעיף 222(4) מפקודת החוק הפלילי. "הנאשם הגיל", במאריך 9.11.53 בחיפה, ניסה באופן בלתי חוקי לגרום למיתתה של אשתו סלימה" נאמר בגליון-האישום.

המשפט נדחה. כעבור שבוע ימים הופיע בפני השופט מפקח המשטרה אנג'לנדר וטען: "קיבלתי הוראה לבקש תיקון לסעיף האשמה, ולהחליפה לסעיף 241(4) של החוק הפלילי, והיינו כי בתאריך הנזכר חיבל הנאשם שלא בחוק באשתו, בכך שדקר אותה במספרים."

המשפט היה קצר בתכלית. אחרי שהשופט נענה לבקשת-התביעה החליף את סעיף ה"אשמה", ונשאל אליהו צבי אם הוא מודה או כופר באשמה. הוא ענה: "אני מודה". קבע השופט בהחלטתו: "אני מקבל את הודאתו של הנאשם ומוצא אותו אשם באשמה ה" מיוחסת לו."

ביאכה התביעה לא האריך אף הוא דיבורים: "מסיבות המקרה הן חמורות ביותר. הנפגעת היא אשתו של הנאשם. היחסים בין השניים לא היו תקינים במשך זמן ממושך. לפני המקרה פנה הנאשם אל אשתו, ומיד אחרי שבא עמה ביחסים-מיניים דקר אותה שלוש פעמים במספרים. היא שכבה שבוע בבית-חולים ונוקקה לטיפול במשך שלושה שבועות."

סניגורו של אליהו צבי, עורך-דין לבהר, ביקש רחמים על שולחו: "זהו מקרה מעצيب מאוד. לנאשם אין הרשעות קודמות. הוא עובד כפועל והיה מסור לביתו ולמשפחתו. לפני שנתיים וחצי, כאשר חזר לפתע לביתו, מצא את אשתו בנורעות גבר. זה הפנה בתלונה למשטרה שפערה את האב. הנאשם רצה להתגרש מאשתו, אבל היא טענה ש"גלגלה בכח על ידי האישי. בהשתדלות קרו" בים הוא חזר אליה. האשה לא מילאה את חובותיה. לא הכינה אוכל ולא טיפלה בילדים כראוי. הקטנות והמריבות היו רבות במשפחה. ביום המקרה ניסה הנאשם לשכנע את אשתו לעזוב את העיר ולחזור לקיבוץ. הוא ניסה לשכנעה שתחזור לדרך הטובה,

שטר החזמנה לנעורות דרושות: 'המון בחורות נחמדות

אולם הנקניקים הוולים נעצרו בדרך מבית החרושת אל הצרכן. החנונים הודיעו כי לא ימכרו את התוצרת הזולה בגלל הרוח הזעום המופק ממנה. אליעזר בר-צבי לא התייאש. הוא התקשר עם צרכניות וועדי עובדים, שיווק להם כמויות גדולות מוצריו. **אל תשלם יותר.** היחידים שלא היו מרוצים היו בתי החרושת המתחרים שנפגעו מהתוצרת הזולה. הם ניסו את השיטה ה"בדוקה": קרטל. בר-צבי הומונן אף הוא. מחירי המתחרים הוולו, הוא יקר מעט את מחירי תוך שבועיים נוכח בר-צבי כי נפל בפה. הדיקה הייצור של 50 פועליו ירד ב-60 אחוז. הוא ביטל את הקרטל, התיר את הסכמי מתחריו על קרן הצבי. המתחרים נערכו עתה למלחמת חרמה. בר-צבי גילה כי בשני השחקים, כרמל ועליה, לא מוכרים את תוצרתו. בעלי בתי החרושת האחרים איימו כי יחרימו את הנחמהים שימכרו את התוצרת הזולה. בר-צבי בנה חמישה דוכנים מיוחדים, בצבע אותם בלבן, שלא אותם לשני השחקים עם רוכלים לבושי-סינורים לבנים. התוצרת היתה עטופה בשקיות פלסטיות שקופות.

המכירה הגדולה ארכה זמן קצר מאוד. מיד בשעות הבוקר הופיעה קבוצה של פקחי ה"עירייה, עצרה את שלושת הרוכלים בשוק ה"כרמל, החרימה את תוצרתם. את רוכלי השוק העליה לא היה צורך לעצור. כששמעו מה קרה לחבריהם נמלטו על נפשם, השאירו את הסחורה מופקרת. על הארץ נשארו מרסלים רק השלטים אל תשלם יותר.

עוד סיבוב אחד. בעוד שתיקים עיי רוגנים מובאים לדיון חדשים ארוכים אחרי רישום התלונה על ידי הפקח, הובאו שלושת הרוכלים כבר למחזרת אל בית המשפט, הוצעו שש קשות: שבועיים מאסר על תנאי לשנה מצוידים בהעתקים של פסק-הדין יצאו פקחי העירייה לשתיקים, והזיכור את מוכרי תוצרת בר-צבי לבל ימשיכו במכירה. אולם הקרב לא הסתיים. הבטיח השבוע אליעזר בר-צבי. "זה היה רק סיבוב נוסף. יהיו עוד הרבה סיבובים עד שאצליח למכור את תוצרתי במחירים שאני ארצה."

לא מפני שהתפרצת אל דירתי ואיימת לש" בור את העציצים שלי?"
 "אה, עציצים עציצים. ביום ובלילה. קצתי בחיי מפני העציצים שלך. כשהעמדת אותם בחצר הסמלת את דרך הניסיה והם שימשו מקור ש'כנות נפשיות."

הלא משום כך העמדת את העציצים על המרפסת ולא בחצר. ולמה אתה מתאונן?"
 "אני מתאונן? הלא את סחבת אותי הנה?"
 בזה מסיימת המערכה, והמסך ירד.
קריאה ליד הקבר. בציאתו בקש חשין שלא ישאו הספרים אחרי מיתתו. בשיחה פרטית, חצי שנה לפני מותו, הסביר בקשה זו:
 "אעדיף שיקראו ליד הארון פרק מספרי."

נוער זכתיים לרות'

המודעה היתה רגילה: "קבוצת שלהבת קן בורוכוב (הנוער העובד והלומד) מחפשת המון בנות נחמדות. בשביל היום נחמד. הגיל לא חשוב. מה שלא היה רגיל במו"ד דעה: הנייר עליו התפרסמה — שטר ישן של בנק ישראל בערך ל"י אחת מס. 309245 ע. מפרסמיה הסתייגו מאד כשנכנס כתב הע"ן לס ה" צריף המקושט, חיפש אחר ה" מפרסם. זה רק לאחר מאמצים רבים, כשהוא נעזר במדריכי שלוש הקבוצות הבוגרות בסניף, שמע מאחד הנערים את הסיפור הבא: "היינו במחנה עבודה. לא היו לנו בנות. אז לקחנו מכל אחד לירה וכתבנו שאנחנו מ" חפשים בנות. היו אולי 50 לירות כאלה. זאת הראשונה שחזרה אלינו."

מדריכת הקבוצה, צעירה שחרחרת בשם מרים, מיהרה להסוות. "לא ידענו שאסור לכתוב על לירה", הסבירה. ניכר היה שהיא חוששת ממני הסמכות חוקית.
 לא היה לה מה לחשוש. סעיף 353 בחוק הפלילי קובע אמנם כי כל המטשטש או קורע בודון שטרי כסף ישראליים צפוי לש" לשיה חודשי מאסר או קנס של 500 ל"י, או שניהם כאחד. אולם היועץ המשפטי של